

บทที่ 1

ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการจัดการโลจิสติกส์ และการจัดการโซ่อุปทาน

ความหมายของโลจิสติกส์

“ การเคลื่อนย้าย หรือการไหล (*Flow*) ของวัตถุดิบ ข้อมูลตั้งแต่เป็น วัตถุดิบจนเป็นสินค้าสำเร็จรูปจากต้นทางจนถึงปลายทางผู้บริโภค โดยมีการประสานแต่ละขั้นตอนการดำเนินงาน”

□ ดังนั้นโลจิสติกส์จะเป็นส่วนหนึ่งของห่วงโซ่อุปทาน

□ บทบาทของนักโลจิสติกส์ คือ “การวางแผน การปฏิบัติและการควบคุม วัตถุดิบสินค้าหรือข้อมูลต่าง ๆ ให้ไหลได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล”

SUPPLY CHAIN

THE MANAGEMENT OF UPSTREAM AND
DOWNSTREAM RELATIONSHIP WITH SUPPLIERS AND
CUSTOMERS TO DELIVER SUPERIOR CUSTOMER
VALUE AT LESS COST TO THE SUPPLY CHAIN AS A
WHOLE. (CHRISTOPHER M. 1998)

ความหมายของห่วงโซ่อุปทาน (SUPPLY CHAIN)

- การประสานกิจกรรมหลัก ๆ ของธุรกิจ (ทั้งภายในบริษัท และระหว่างบริษัท)

ภายในห่วงโซ่อุปทาน โดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาและปรับปรุงสมรรถนะในระยะยาวของบริษัทและของหุ้นส่วนตลอดห่วงโซ่ (*SHAPIRO, 2001*)

โลจิสติกส์หรือระบบขนส่งสินค้า (LOGISTICS) หรือชื่ออื่น ๆ เช่น

- โลจิสติกส์ทางธุรกิจ - Business Logistics
- การจัดการช่องทาง (การจัดจำหน่าย) - Channel Management
- การกระจายสินค้า - Distribution
- การกระจายวัสดุ/สินค้า - Physical Distribution
- โลจิสติกส์ทางอุตสาหกรรม - Industrial Logistics

โลจิสติกส์หรือระบบขนส่งสินค้า (LOGISTICS) หรือชื่ออื่น ๆ เช่น

- การจัดการโลจิสติกส์ Logistics Management
 - การจัดการวัสดุ - Material Management
 - ระบบการตอบสนองที่รวดเร็ว - Quick-Response Systems
 - การจัดการห่วงโซ่อุปทาน - Supply Chain Management
 - การจัดการอุปทาน - Supply Management
-

ความหมายของห่วงโซ่อุปทาน (SUPPLY CHAIN)

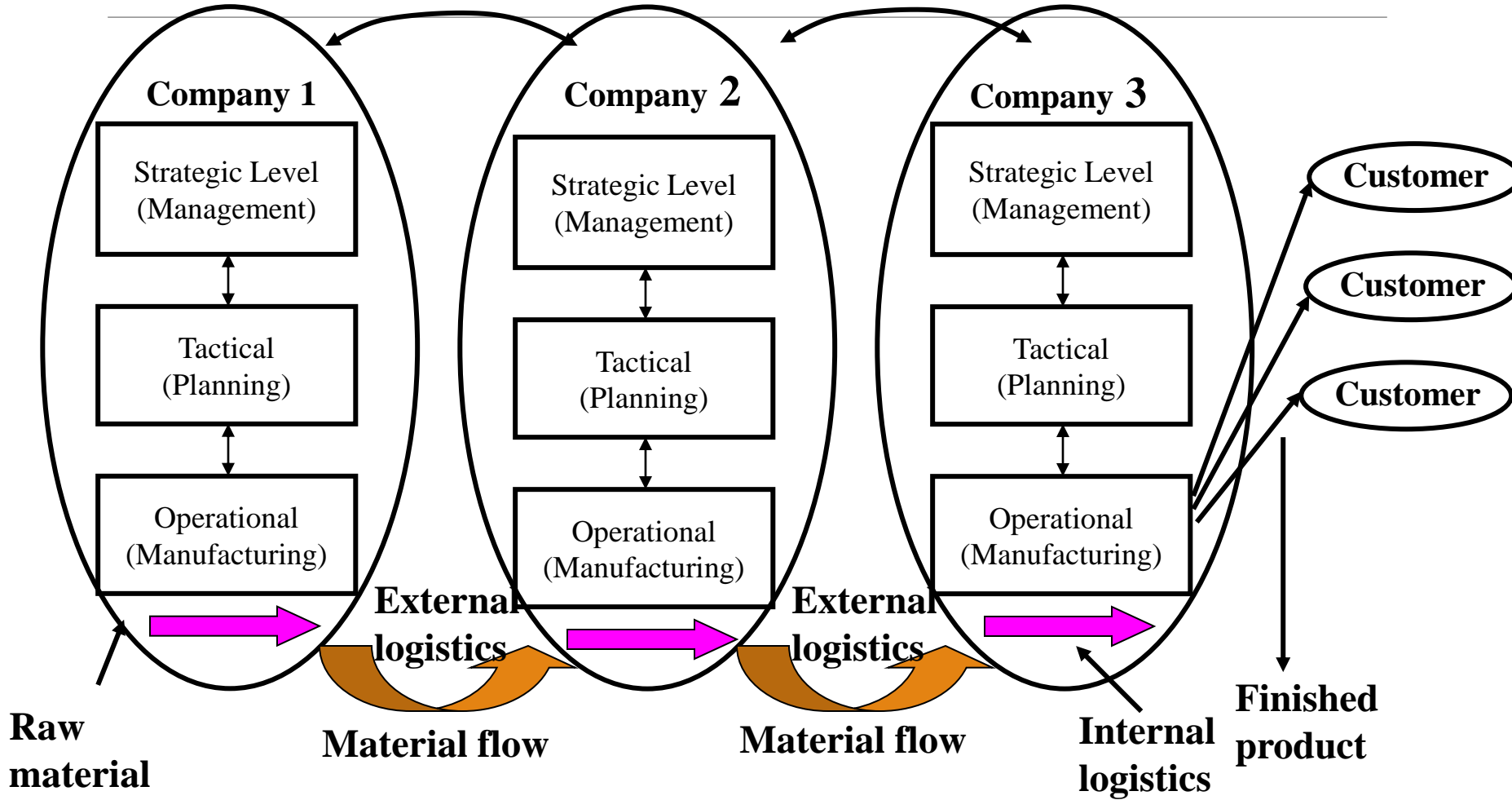
เป็นกระบวนการหรือขั้นตอนที่จะประสานและเชื่อมโยงกิจกรรมต่างๆตลอดห่วงโซ่อุปทานอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลโดยมีเป้าหมายเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มและA BUNDLE OF BENEFIT ให้กับผู้เกี่ยวข้องตลอดห่วงโซ่อุปทาน (*THEPPITAK, 2003*)

Relationships between logistics and supply chain

Supply chain management

Policy agreement

Policy agreement

บทบาทและความสำคัญของระบบโลจิสติกส์และ ห่วงโซ่อุปทานที่มีต่อการพัฒนาและการเจริญเติบโต

การใช้ระบบโลจิสติกส์เพื่อลดต้นทุน

การใช้ระบบโลจิสติกส์เพื่อยกระดับคุณภาพการให้บริการแก่ลูกค้า

การใช้ระบบโลจิสติกส์เพื่อสร้างความได้เปรียบเหนือคู่แข่ง

บทบาทและความสำคัญของระบบโลจิสติกส์ที่มีต่อการพัฒนา ระบบเศรษฐกิจของประเทศ

- ❑ ช่วยให้ธุรกิจเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในกระบวนการด้านโลจิสติกส์และการจัดการซัพพลายเชน
- ❑ ทำให้ธุรกิจปรับตัวรองรับการเปลี่ยนแปลงเปิดเสรีทางการค้า
- ❑ สามารถนำเทคโนโลยีสารสนเทศและระบบการสื่อสารมาประยุกต์ใช้เพื่อช่วยลดระยะเวลาดำเนินงานในขั้นตอนต่างๆ ในระบบเศรษฐกิจให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น
- ❑ ช่วยเพิ่มศักยภาพด้านเศรษฐกิจโดยกระบวนการด้านโลจิสติกส์และเสริมสร้างอำนาจแข่งขันของธุรกิจเข้าด้วยกันให้เกิดการประสานงานกันต่อเนื่องในการสร้างความพึงพอใจสูงสุดแก่ลูกค้า

บทบาทและความสำคัญของระบบโลจิสติกส์ที่มีต่อการพัฒนาภาคการเกษตรของประเทศ

- ❑ ช่วยให้ภาคการเกษตรเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในกระบวนการด้านโลจิสติกส์และการจัดการซัพพลายเชน
- ❑ สามารถเพิ่มกิจกรรมสำคัญในการสนับสนุนการขายและบริการในภาคการเกษตร
- ❑ ช่วยเพิ่มอรรถประโยชน์ด้านเวลาและสถานที่สำหรับลูกค้า เมื่อต้องการบริโภคหรือนำไปใช้ผลิตด้วยต้นทุนที่ภาคการเกษตรกำหนดไว้
- ❑ สามารถนำเทคโนโลยีสารสนเทศและระบบการสื่อสารมาประยุกต์ใช้เพื่อช่วยลดระยะเวลาดำเนินงานในขั้นตอนต่างๆ ของกระบวนการผลิตไปจนถึงมือผู้บริโภค และซัพพลายเออร์ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น
- ❑ เสริมสร้างอำนาจแข่งขันของภาคการเกษตรเข้าด้วยกันทำให้เกิดการประสานงานกันต่อเนื่องในการสร้างความพึงพอใจสูงสุดแก่ลูกค้าและผู้บริโภค

ระบบโลจิสติกส์จะครอบคลุมกิจกรรมกิจกรรมดังนี้คือ

1. การบริการลูกค้า (Customer Service)
2. กระบวนการสั่งซื้อ (Order Processing)
3. การสื่อสารระหว่างกันในการส่งผ่านกระจายสินค้า (Distribution Communication)
4. การควบคุมสินค้าคงคลังในโกดัง (Inventory Control)

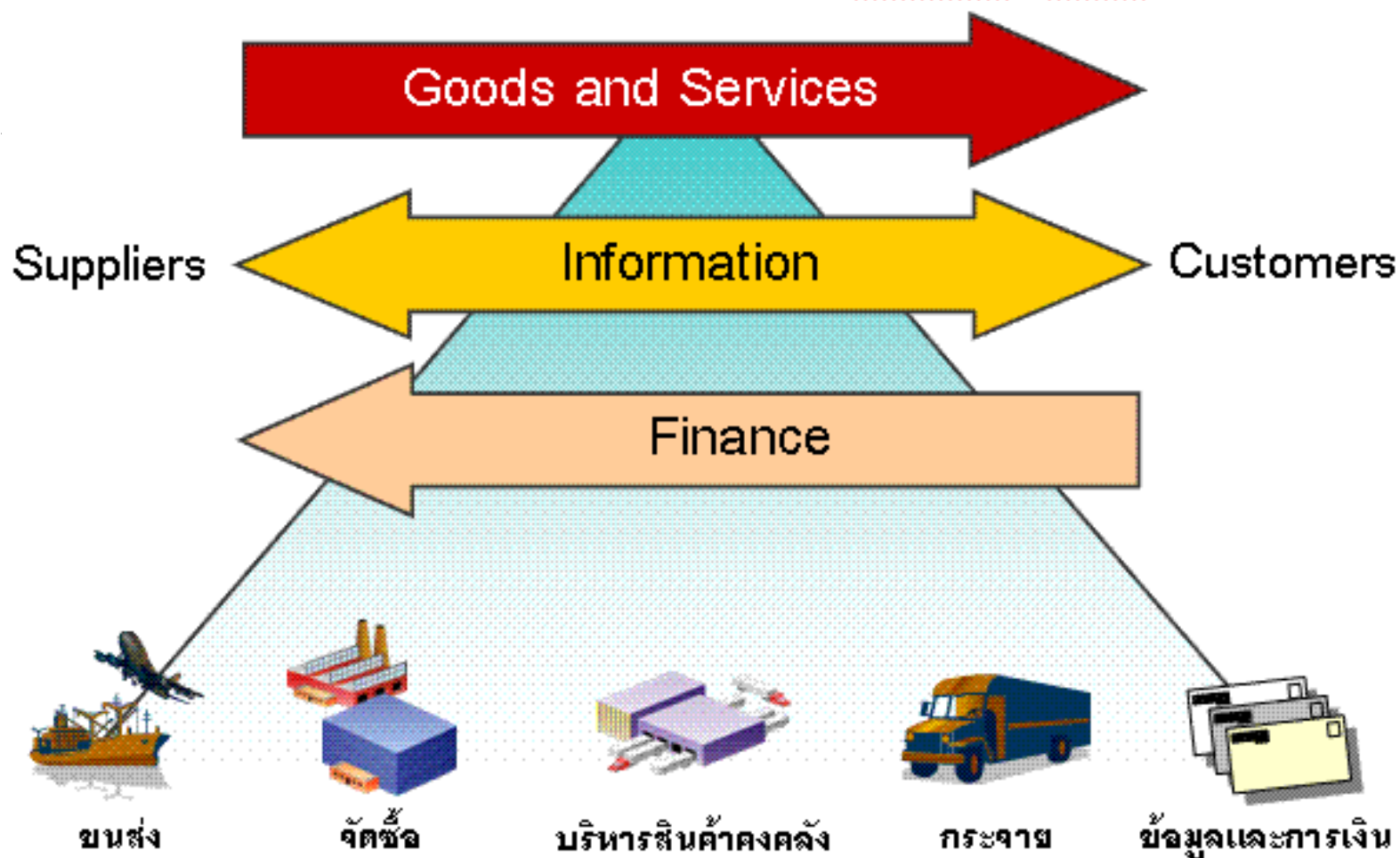
ระบบโลจิสติกส์จะครอบคลุมกิจกรรมกิจกรรมดังนี้คือ

5. การคาดคะเนความต้องการ (Demand Forecasting)
6. กระบวนการขนส่ง (Traffic and Transportation)
7. การบริหารคลังสินค้า (Warehousing and storage)
8. การเลือกแหล่งที่ตั้งของคลังสินค้าและโรงงาน (Plant and Warehouse Site Selection)

ระบบโลจิสติกส์จะครอบคลุมกิจกรรมกิจกรรมดังนี้คือ

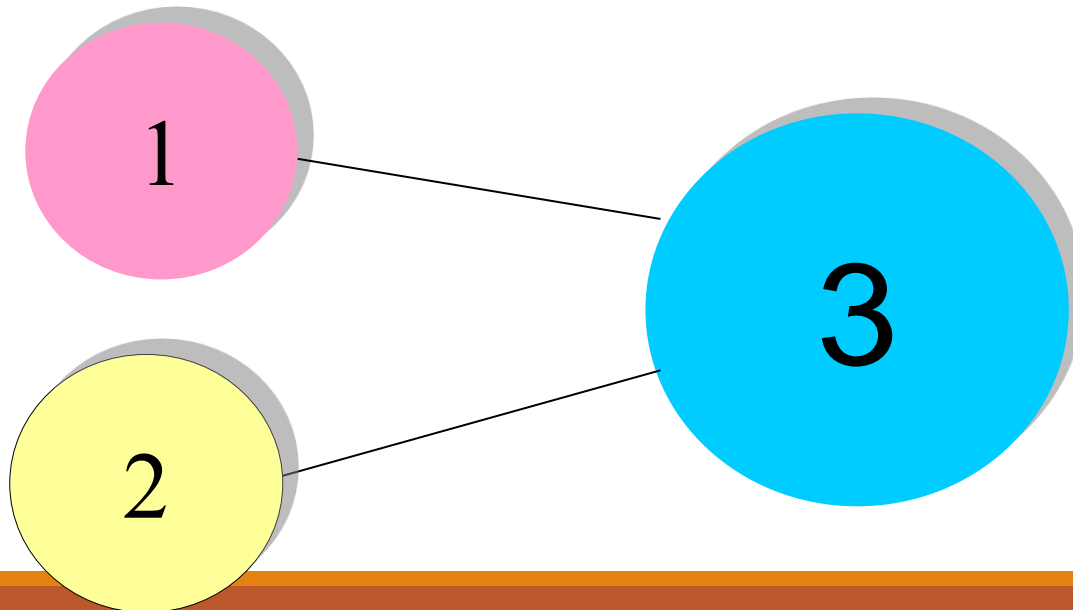
11. การขนถ่ายวัตถุดิบและการบรรจุภัณฑ์ (Material Handling & Packaging)
12. การจัดหาวัตถุดิบ (Procurement)
13. การสนับสนุนทางด้านบริการและชิ้นส่วนประกอบ (Part and Service Support)
14. การเคลื่อนย้ายของเสียจากกระบวนการผลิตหรือการนำมันกลับมาใช้ใหม่ (Salvage and Scrap Disposal)
15. การยกขนส่งสินค้าเพื่อส่งคืน (Return Goods Handling)

องค์ประกอบและกิจกรรมของการจัดการโลจิสติกส์

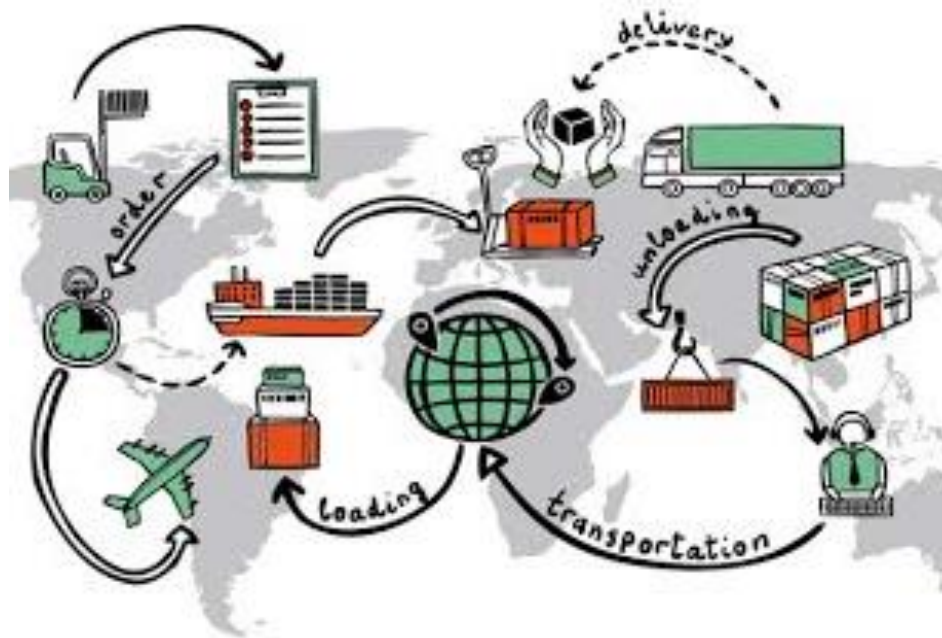
เป้าหมายและประโยชน์จากการจัดการโลจิสติกส์ และห่วงโซ่อุปทาน

1. ลดต้นทุนต่างๆ
2. ปรับปรุงคุณภาพการให้บริการ
3. สร้างและเพิ่มระดับความพึงพอใจของลูกค้า (ทั้งภายในและภายนอก)

แนวคิดเชิงระบบของโลจิสติกส์

“มุ่งเน้นการสร้างประสิทธิภาพของกระบวนการให้มากที่สุด ไม่ใช่การสร้างประสิทธิภาพของแผนกหรือหน่วยงาน”

พัฒนาการของระบบโลจิสติกส์

ธุรกิจโลจิสติกส์ เริ่มต้นการพัฒนาจากการจัดส่งสินค้าเป็นหลัก ต่อมาธุรกิจที่เกี่ยวกับการขนส่งสินค้าได้แตกย่อยออกมาเป็นบริการจัดการคลังสินค้า การบริการกระจายสินค้า การบริการบรรทุกสินค้า และการขนส่งสินค้าระหว่างประเทศ ต่อมาธุรกิจโลจิสติกส์ได้ผนวกขั้นตอนก่อนการผลิต (Pre-production) เข้ามารวมด้วย

โลจิสติกส์ได้รวมไปถึงการจัดการห่วงโซ่อุปทานทั้งระบบ โดยรวมผู้ที่เกี่ยวข้องกับการผลิตและการกระจายสินค้าทั้งหมด เช่น Supplier ผู้ผลิต ผู้ค้า และผู้จัดจำหน่าย นอกจากนี้ยังเกิดบริษัทข้ามชาติขนาดใหญ่ที่ให้บริการธุรกิจโลจิสติกส์สมัยใหม่แบบครบวงจรที่เรียกว่า Third Party Logistics (3PLs) ซึ่งทำหน้าที่ประสานภารกิจต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับโลจิสติกส์เข้าด้วยกัน

วิวัฒนาการของโลจิสติกส์ Logistics

คำว่า โลจิสติกส์ (logistics) มาจากภาษาฝรั่งเศสคำว่า “logistique”
ที่มีรากศัพท์มาจากคำว่า โลเจอร์ (loger) ที่หมายถึง การเก็บ
ซึ่งอาจมีการจัดเก็บระยะเวลานานหรือระยะเวลาชั่วคราว
ซึ่งจุดเริ่มต้นของโลจิสติกส์นั้นเริ่มขึ้นเมื่อ..

ค.ศ.1965-1979

ยุคนี้ผู้คนเริ่มพิจารณากันถึงเรื่องกำไร
วิธีการลดต้นทุน รวมถึงผลตอบแทนของการลงทุน
โดยมุ่งให้ความสนใจต่อการลงทุนในสินทรัพย์
และการจัดการมากขึ้นกว่ายุคก่อน ๆ

ค.ศ.1990-ปัจจุบัน

เริ่มมีการนำเอาระบบสารสนเทศเข้ามา
เพื่อใช้ทำการแลกเปลี่ยนข้อมูลกันระหว่างองค์กร
ลดความผิดพลาดในด้านข้อมูลนำเข้า
ทำให้ลดระยะเวลาของขั้นตอนต่าง ๆ
ในการทำงานได้มากขึ้น

เริ่มมีการใช้โลจิสติกส์ในกิจกรรมทางการ
ซึ่งในยุคนี้เป็นยุคที่เน้นไปที่การผลิตสินค้าเป็นหลัก
และเริ่มหาทางเลือกในกิจกรรมโลจิสติกส์มากขึ้น

ค.ศ.1950-1964

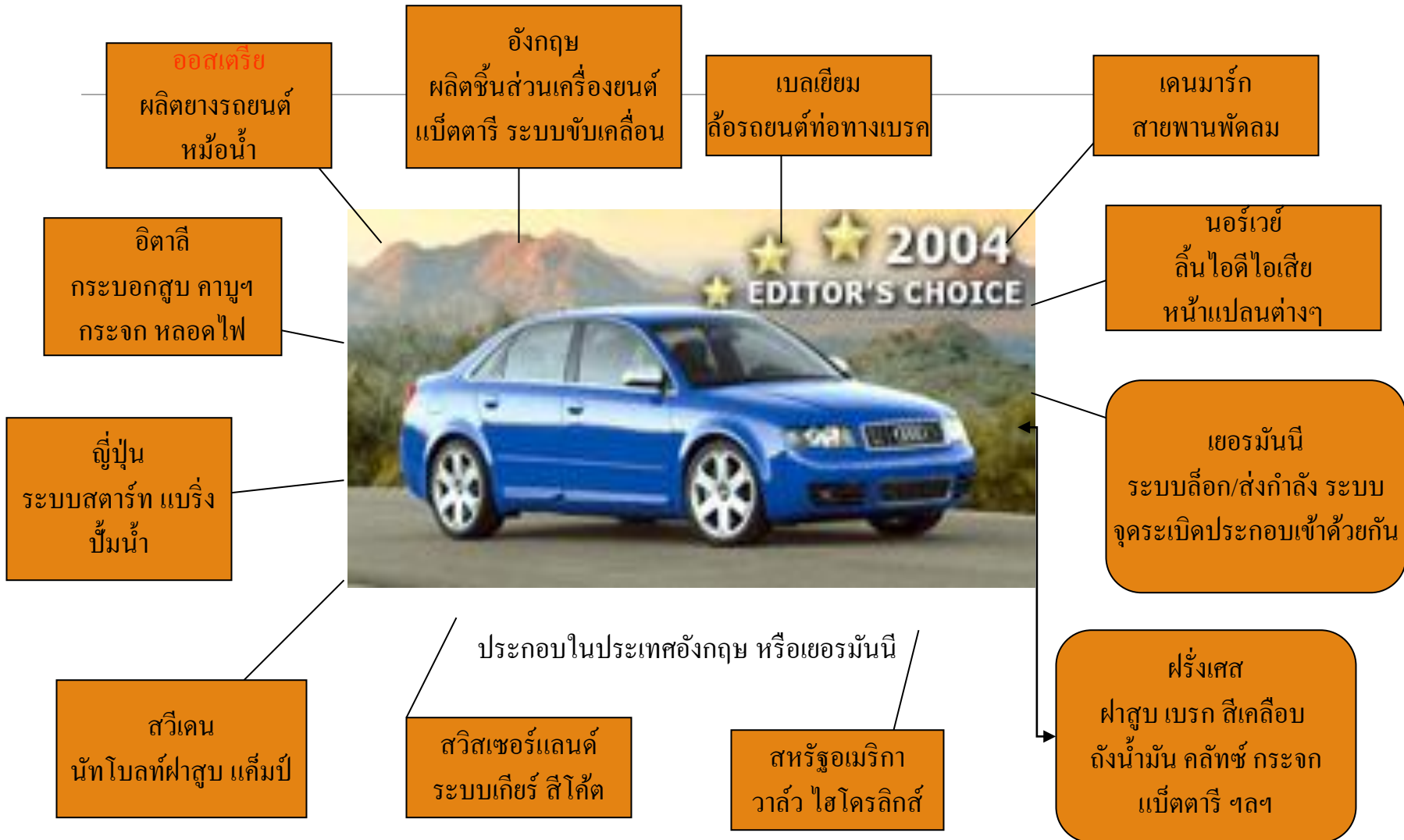
เป็นยุคที่เริ่มมีการขยายธุรกิจ
แบบธุรกิจข้ามชาติกันมากขึ้น
โลจิสติกส์ต้องใช้พลังงานในการเคลื่อนย้าย
เริ่มมีระบบสหภาพแรงงาน

ค.ศ.1980-1990

DYNAMIC HILL

ตัวอย่างความสำเร็จของการนำเอาการจัดการโลจิสติกส์มาประยุกต์ใช้

ปัญหาทั่วไปที่เกี่ยวข้องกับโลจิสติกส์ และซัพพลายเชน

ปัญหาที่เกิดขึ้นในห่วงโซ่อุปทาน

- ไม่มีสินค้าให้ลูกค้าเมื่อต้องการ
- ลูกค้าที่อยู่ต่างถิ่น อยากได้สินค้า แต่ไม่รู้จะติดต่อใคร
- ส่งมอบของผิดพลาด เสียหาย ไม่ทันตามกำหนด
- ขั้นตอนการติดต่อซื้อขายยุ่งยาก เสียเวลา
- มีสินค้าคงคลังจำนวนมาก
- พื้นที่จัดเก็บในคลังสินค้าไม่พอ

ปัญหาที่เกิดขึ้นในห่วงโซ่อุปทาน

- ความซับซ้อนของห่วงโซ่อุปทาน
- ขนาดของการผลิต
- ความเป็นมาตรฐานและความหลากหลายของสินค้า
- การตอบสนองและประสิทธิภาพ
- แรงกดดันเนื่องจากการมีต้นทุนที่ต่ำที่สุด
- อำนาจซื้อของผู้จัดส่งสินค้าที่เพิ่มมากขึ้น
- อำนาจซื้อของลูกค้าที่เพิ่มมากขึ้น
- ความยากลำบากในการบูรณาการ
- พลวัตน์ของห่วงโซ่อุปทาน

Case study

Supply Chain Management In 6 Minutes

End & Questions

คำถามท้ายบท

1. จงอธิบายความหมายของโลจิสติกส์ และซัพพลายเชน
2. โลจิสติกส์และซัพพลายเชนมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันอย่างไร
3. ระบบโลจิสติกส์มีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจอย่างไร
จงอธิบาย
4. กิจกรรมด้านโลจิสติกส์ประกอบด้วย
5. จงยกตัวอย่างกิจการที่ประสบความสำเร็จจากการนำเอาการจัดการโลจิสติกส์มาประยุกต์มาใช้